

S.P.Q.R.
ROMSELSKABET

DET ANTIKKE ROM

Forårsrejse 2019

Der var meget rift om pladserne til dette års Romrejse. Vi har derfor besluttet at tilbyde en gentagelse af selskabets netop gennemførte Romrejse. Temaet var **Rom i antikken**.

Også på forårsrejsen 2019 vil vi gå i antikkens fodspor. Hvor man går og står i Rom, er der aftryk fra Roms første storhedstid. I antikken boede og levede der over en million mennesker i denne by. Et magtcentrum, der beherskede et imperium fra Sahra i syd til England i nord, fra Spanien i vest og til Syrien i øst.

Vi har til rejsen udvalgt en række antikke seværdigheder, både over og under jorden. Vi skal besøge både herskernes overdådige boliger, og den jævne befolknings ydmyge boliger. Vi skal besøge Nero's gyldne hus, Augustus' og Livia's huse samt insulaen dell'Ara Coeli. Ligeledes skal vi besøge de dødes sidste bolig i Via Triumphalis-nekropolen under Vatikanet. Desuden vil vi besøge mitra-helligdommen under Circus Maximus, amfiteateret ved Santa Croce in Gerusalemme og tage en tur til Ostria.

Vi besøger flere antikke seværdigheder, hvor kun grupper med særlig tilladelse kan komme ind.

Tid: **10. marts til 17. marts 2019**

Hotel: Eliseo, Via di Porta Pinciana 30

Rejseledere er to af Romselskabets bestyrelsesmedlemmer; nemlig Paul Anker Lund og Susanne Trudsø

DAG 1

Søndag den 10. marts

- Udrejse
- Slentretur i det centrale Rom
- Velkomstdrink i Il Gocetto
- Middag på Fiaschetta Beltramme

Mødetid i Kastrup kl. 10.00 ved DSB billetsalget.
Billetter bliver forinden sendt til rejsedeltagerne.

Afgang kl. 11.30 fra Kastrup lufthavn

Ankomst kl. 14.00 Roms lufthavn Fiumicino

Transfer til **hotel Eliseo**
Via di Porta Pincina 30

16.00

Slentretur gennem det centrale Rom, hvor vi får en aperitivo på vinbaren **Il Gocetto** (Via dei Banchi Vecchi, 14).

20.00

Middag på Fiaschetteria Beltramme
Via della Croce, 39

DAG 2

Mandag den 11. marts

- Augustus' hus
- Livias hus
- Santa Maria Antiqua
- Trajans Forum

Besøg på Palatinerhøjen og Forum Romanum.

Vi benytter en Superticket der giver adgang til i alt 7 attraktioner:

- Criptoportico neroniano
- Museo Palatino
- Aula Isiaca – Loggia Mattei
- Casa di Augusto
- Casa di Livia
- Tempio di Romolo
- Santa Maria Antiqua

Frokost
Enoteca Corsi
Via Gesù 87

Trajans Forum
Ca kl 15.00

Trajans Forum er det største og yngste af de fem antikke kejserfora i Rom; det ligger nord for Forum Romanum og ved siden af Augustus' Forum. Det har dækket et betydeligt større område, end man kan se i dag, idet det har strakt sig nordpå til Via del Corso og endvidere har det dækket en væsentlig del af det område, hvor Piazza Venezia og Vittorio Emanuele 2.-monumentet (Vittoriano) og en del af Via dei Fori Imperiali i dag ligger.

Trajans Forum har primært omfattet Trajans Markeder, en halvcirkelformet exedra, der var et stort indkøbscenter, samt Basilica Ulpia og Trajansøjlen. Det blev anlagt 109-113 og finansieret af det righoldige krigsbytte, som kejser Trajan havde taget fra dakerne, et folk i det nuværende Rumænien.

Kl 18.40 og kl 20.00

Lys- og lydshow på Forum.
Cæcars og Augustus' Forum

DAG 3

Tirsdag den 12. marts

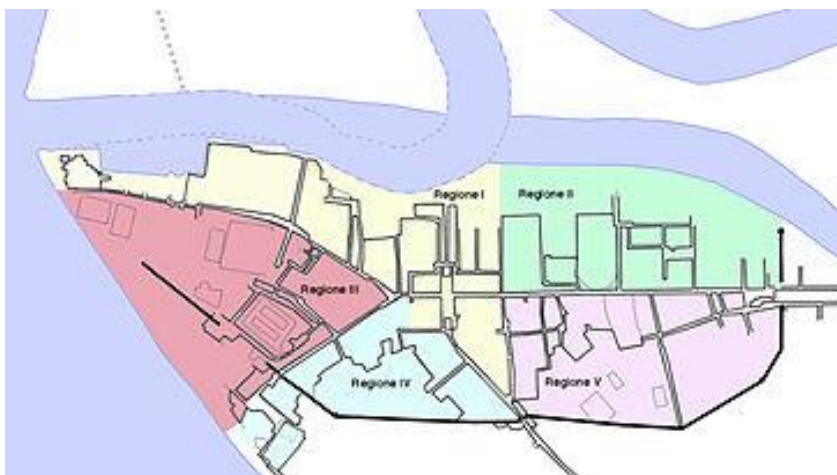
- Ostia
- Middag på Hosteria Costanza

Kl 10.00 Havnen i Ostia
Kl 10.45 Rundvisning i Ostia Antica
(dansk guide)
Frokostbuffet i Ostia
Ostia på egen hånd

Heldagstur til Ostia

Fra morgenstunden tager vi toget ud til Roms antikke havneby, som ligger 25 km sydvest for Rom. Her har man igennem de seneste 150 år systematisk udgravet store dele af den oprindelige havneby, som lå ved den daværende udmunding af Tiberen i Middelhavet. Byen var oprindeligt tiltænkt som et forsvarsværn, men i takt med at Rom voksede i størrelse og befolkningstal, opstod der også et behov for en handelshavn, hvilket betød at Ostia blev udbygget med nybyggeri i form af kornlagre, butikker og beboelseshuse, til alle de, som arbejdede med at sikre forsyningerne til Rom.

Middag Hosteria Costanza

Denne historiske restaurant ligger nær ved det antikke Teatro di Pompeo, bygget i Campo Marzio i 61 evt.

På nordsiden var der en søjlegang, hvor det siges, at Julius Caesar i marts måned (44 f.Kr.) blev myrdet af Brutus og hans ledsagere under den berømte statue af Pompejus.

DAG 4

Onsdag den 13. marts

- Besøg på Cæsars Forum (dansk udgravning)
- Mitreo del Circo Massimo
- Rundvisning i Insula dell'Ara Coeli

Cæsars Forum
KI 9.00

Besøg på Cæsars Forum (dansk udgravning)

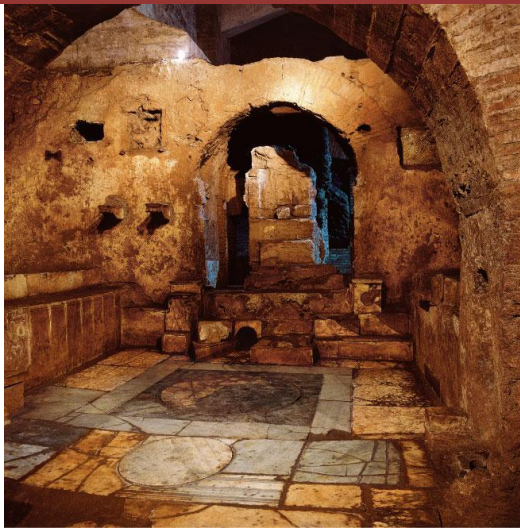
Carlsbergfondet har givet godt 11 millioner kroner til et unikt 3-årigt arkæologisk udgravningsprojekt på Cæsars Forum i Rom, hvilket udføres i et samarbejde mellem Det Danske Institut i Rom og Roms kommunes antikvæsen Sovrintendenza Capitolina ai Beni Culturali. Projektet ledes af arkæolog, ph.d. Jan Kindberg Jacobsen, og det er vores håb, at post.doc. Sine Saxkjær vil vise os rundt i udgravningen.

Udgravningen foregår i den nordøstlige del af Cæsars Forum, der er en afgørende kilde til viden om det senere romerske imperium. Blandt andet vil udgravningen inkludere de arkitektoniske forløb, der udgør sammenløbet mellem Trajans, Augustus' og Nervas fora. Disse er afgørende kilder til forståelsen af de romerske kejserfora, der ligger uafdækket under Mussolinis Via Fori dei Imperiali, som gennemskærer kejserforaene. Ved brug af de nyeste teknikker inden for arkæologiske såvel som naturvidenskabelige metoder vil den nye udgravning på Cæsars Forum kunne øge forståelsen af områdets øvrige og tidligere udgravede komplekser.

Mitreo del Circo Massimo

Rundvisning kl. 12.30 med dansk guide

Denne mitreo blev opdaget i 1930'erne, da man indrettede et lager for operakulisser. Bygningen er sandsynligvis opført i det andet århundrede e.Kr. og sidenhen blev den store bygning ændret flere gange. I det tredje århundrede e.Kr. blev dens stueetage til helligdom; et mitreo. Mitreoen blev beklædt med marmor, og er fortsat velbevaret. Værelserne, der oprindeligt var dækket af hvælvinger, havde en øst-vest orientering. Det første rum er blevet fortolket som en slags sakristi, mens det andet rum må være et mitreo, da der er et muret podium. I det sidste og vigtigste rum er i en af buerne på bagvæggen en halvcirkelformet aedicula, som ville have indeholdt en lille statue af Mitra og højt til højre for buen ses et relief, der viser den vigtigste gerning for Mitra; Tyrens drab (tauroctonia).

Insula dell' Ara Coeli

Rundvisninger kl 15.00 og
15.30 med dansk guide

Besøg i Insula dell' Ara Coeli

For foden af Capitol-højen ligger et mindre ruinområde; Ara Coeli Insula, som er et sjældent eksempel på et lejet hus fra den kejsertiden. Betegnelsen insula angav oprindeligt et enkelt hus omgivet af et åbent rum. I slutningen af Republikken henviste ordet til et lejet hus, mens en domus blev brugt til boligejendom med et atrium og et peristyl.

Insulaen blev opdaget og udgravet i 1926 og er beliggende ca. 9 meter under det nuværende gadeplan. Ruinerne rummer bl.a. fire komplette gulve og rester af to andre. Det anslås, at insulaen i antikken var bolig for ca. 380 personer.

DAG 5

Torsdag den 14. marts

- Vatikanets Have
- Vatikanet Nekropolis
- Stadio dei Marmi
- Koncert i Parco Musica

9.00: Vatikanets have og Nekropolis

Afgang fra hotel kl 8.00

Vatikanets Botaniske Have

Over halvdelen af Vatikanstates areal er grønne områder, frugtplantager og vinmarker, der har været dyrket siden middelalderen, appelsin- og citrontræer og parkanlæg med blomster, grønne plæner med skyggegrupper dannet af pinjetræer og cypresser.

Det er en rejse gennem 2000 års historie, hvor man på nærmeste hold kan opleve de engelske, franske og italienske haver. Pave Julius II fik nyanlagt haverne i 1509, og deres barok- og renæssanceanlæg er bibeholdt med springvand, skulpturer og monumenter. Turens højdepunkter er Rosenhaven og den nøjagtig kopi af Lourdes Grotto.

Og mellem blomstrende renæssanceanlæg gemmer sig helt nye anlæg: Vatikanstatens heliport, hvorfra paven begynder sine rejser - hurtigt og sikkert - og radiotårnet sat op i 1931 af radioens opfinder, Guglielmo Marconi, hvorfra Radio Vaticana sender programmer på 47 forskellige sprog.

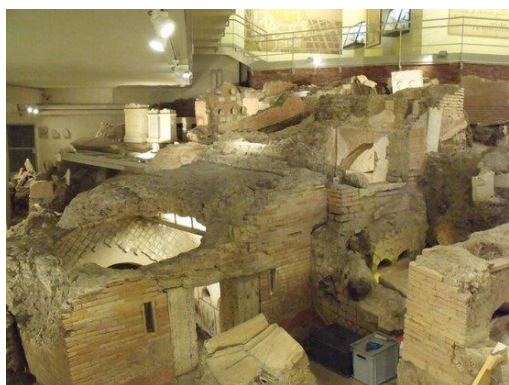

Vatikanet nekropolis

Nekropolis, Vatikanet På et spændende besøg bag Vatikanets mure og under et garageanlæg åbenbares en nekropol; en gravplads fra 50 f.Kr. 350 e.Kr.

I Vatikanet havde man behov for at bygge en garage, men da spaden blev stukket i jorden, stødte man på en gammel romersk gravplads; en såkaldt nekropol, placeret langs den antikke vej; Via Triumphalis, der ledte mod nord og forbandt Rom med den etruskiske by Veio. Området blev udgravet i årene 1956 -58 og blev bevaret in situ i kælderens under den nybyggede garage.

I 2003 skulle en nabobygning i form af endnu et garageanlæg; St. Rosa etableres, og man stødte da på fortsættelsen af nekropolen. I årene 2009-11 blev området udgravet, og de to områder er nu forbundne og bevaret in situ og som et samlet arkæologisk og yderst velbevaret areal.

Ordet nekropolis stammer fra det græske nekròs (død) og pòlis (by), og betegner et sted for de døde. Idet romerske lov forbød kremation og begravelse af de afdøde inde i byen af sikkerhedsmæssige og hygiejniske grunde, blev kirkegårde placeret langs vejene uden for bymuren. Landskabet langs Via Triumphalis har været en skråning, og denne naturlige terrænforskel afspejles fortsat i udgravningen. På skråningen har der været en række terrasser arrangeret langs stier og i kvadrater, og da gravlæggelserne foregik igennem omtrent 350 år fra cirka år 50 f.Kr. til 300 e.Kr., er variationen af gravsteder og gravminder også stor. I udgravningen ses der således både kollektive og individuelle gravsteder. Disse er cirka 40 store

gravminder, der er udformet som små bygninger med vægnicher og mosaikgulve. Dertil kommer cirka 200 nedsatte urner samt mange steler med tekster, hvilket tilsammen vidner om variationen i det antikke romerske samfund; fra rige familier, til middelklassen og til underklassen; heriblandt en af Nero's slaver.

Henover de udgravede områder er etableret gangbroer, og fra disse kan man bese den store variation af gravminder, mens den engelsktalende guide beretter.

14.00
Sporvogn til Ponte Milvio

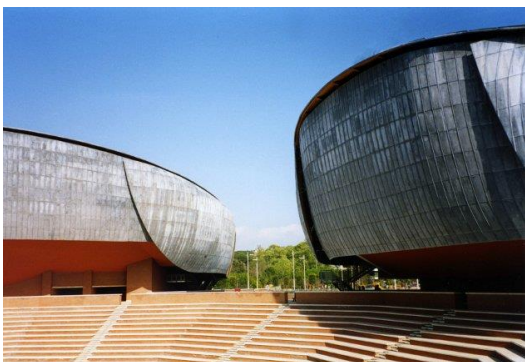
Stadio dei Marmi

Sporvogn til Ponte Milvio
Slentretur til antikken genfortolket: Stadio dei Marmi, Mussolinis obelisk, mosaikkerne m.m.

Spisning og koncert i Parco
Musica

Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia
John Eliot Gardiner dirigerer:
Berlioz Carnevale Romano
Dvorak Sinfonia n. 7
Berlioz Aroldo in Italia

DAG 6

Fredag den 15. marts

- Kirketur (endnu ikke tilrettelagt)
- Eftermiddag og aften fri

DAG 7

Lørdag den 16. marts

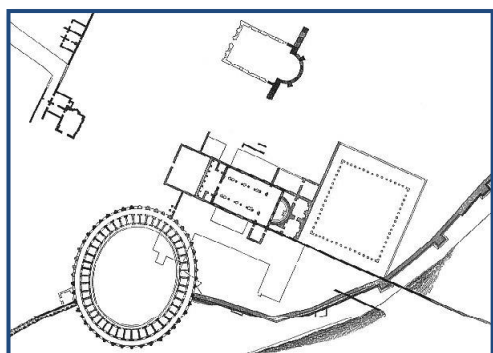
- Santa Croce in Gerusalemme
- Rundvisning i Domus Aurea
- Afslutningsmiddag

Rundvisning i de arkæologiske områder ved Basilica di Santa Croce in Gerusalemme

Afgang kl 8.15 fra hotel med taxi.

Efter rundvisningen ser vi kirken på egen hånd.

Afgang fra Santa Croce ca kl 11.00

Basilica di Santa Croce in Gerusalemme

Det Hellige Korsets Basilika i Jerusalem eller Basilica di Santa Croce in Gerusalemme er en mindre basilika og er én af Roms syv pilgrimskirker. Ifølge traditionen blev basilikaen indviet omkring 325 for at huse relikvierne fra Jesu' lidelseshistorie, der blev bragt til Rom fra Det Hellige Land af kejserinde St. Helena, mor til kejser Konstantin.

Det arkæologiske område ved Santa Croce in Gerusalemme ligger lige indenfor den Aurelianske bymur. Der er rester af en kejserlig bolig, forskellige monumenter og ruiner af Castrensens amfiteater, der sandsynligvis blev bygget under kejser Heliogabalus (218-222 e.Kr.). Teateret er det eneste andet eksempel udover Colosseum. Det havde en kapacitet på op til 3.500 tilskuere.

Besøg i Domus Aurea
Viale della Domus Aurea 1

Kl 14.00/14.30

Neros gyldne hus (Domus Aurea)

"Nu kan jeg endelig leve i et hus værdigt for et menneske", udrød Nero, da hans nye bolig stod færdig i år 68. Domus Aurea havde over 300 overdådigt udsmykkede rum og var dækket af kostbart bladguld. Paladsets præcise størrelse er usikker, men arkæologer mener, at det dækkede et område svarende til ca. 200 fodboldbaner. "Forhallen var så høj, at en kolossal statue af ham selv på 35 m, fandt plads deri (...) samt en kunstig sø så stor som et hav", skrev historikeren Sueton. Nero boede i Domus Aurea i under et år, inden han begik selvmord og hans efterfølgere lagde paladset i ruiner og byggede ovenpå for at slette sporene efter den brutale og hadede kejser. Sidenhen blev paladset genfundet, og det er forsat under restaurering. Tilgængelig er således værelserne fra en enkel fløj udsmykket med freskoer, hvilket giver et fint indtryk af paladsets storhedstid.

Neros gyldne hus har været lukket i mange år på grund af sammenstyrtningsfare. Nu er "Neros gyldne hus" under restaurering, og man er så langt at der i weekender kan åbnes for grupper, når konservatorerne holder fri. I forbindelse med rundvisningen vises en fremragende 3D-animation, der "genskaber" paladsets storhed.

Osteria Der Belli
Piazza di Sant'Apollonia, 11

Afgang fra hotel kl 19.30
Gang: ca 25 min
Sporvogn 8 fra Piazza Veniza
(ca 13 min)

Afslutnings-middag Hosteria Der Belli

DAG 8

Søndag den 17. marts

Tempio Rotunda
Piazza della Bocca della Verità.
Hjemrejse

Tempio Rotunda
Piazza della Bocca della Verità.

Afgang med bus fra hotel kl
8.30

Kl 9.00 Rundvisning i Tempio
Rotunda.

11.45 Afgang til lufthavn

Tempio Rotunda ligger sammen med Portunus-templet i det arkæologiske forum, der var det antikke romerske kødmarked Rom ved Piazza Bocca della Verità. Tidligere blev templet opfattet som Vesta-tempelet, hvilket rettelig ligger på Forum Romanum og er i dag rekonstrueret (Vestalindetemplet).

I Tempio Rotunda fandt man en dedikatorisk indskrift, der blev lavet af en olivenhandler ved navn Marcus Octavius Erennius, hvorefter templet korrekt blev tilskrevet Hercules. Selve templet er det ældste eksisterende eksempel på en marmorbygning i Rom og den er opført af græsk marmor under kejser Tiberius. I det tolvte århundrede blev templet ændret til en kirke dedikeret til St. Stephen og derefter i det sekstende århundrede til Solens Maria. Inde i bygningen er afdækket fresker fra 1400-tallet.

14.45 Hjemrejse med SAS fra Fiumicino Lufthavn
17.20 Ankomst Kastrup Lufthavn

PROGRAM

Søndag 10. 3	Mandag 11.3	Tirsdag 12.3	Onsdag 13.3	Torsdag 14.3	Fredag 15.3	Lørdag 16.3	Søndag 17.3
Formiddag							
	7.45 Afgang fra hotel med taxi 9.00 / 9.30 SUPER-ticket Palatinerhøjen med Augustus hus og Livias hus	8.30 Afgang fra hotel med bus til Ostia 10.00 Havnen i Ostria	9.00 Besøg på Cæsars Forum (dansk udgravning)	8.00 Afgang fra hotel med taxi 9.00 Rundvisning i Vatikanets have og i nekropolis Via Triumphalis	9.30 Kirketur	8.15 Afgang fra hotel med taxi 9.00 Santa Croce in Gerusalemme	8.30 Afgang fra hotel med bus 9.00 Tempio Rotunda rundvisning
10.00 Mødetid i Kastrup 11.30 Afgang fra Kastrup	Santa Maria Antiqua mm	10.45 Rundvisning i Ostia Antica i 3 timer med indlagt kaffepause Dansk guide	12.30 Rundvisning i Mitreo del Circo Massimo Dansk guide				11.45 Afgang videre med bus til lufthavnen
	14.00 Frokost i Corsi, Via Gesù	Frokostbuffet i cafeteriet i Ostia					
Eftermiddag							
14.00 Ankomst til Rom Transfer til hotel 16.00 Slentretur 17.30 Aperitivo på vinbaren Il Gocetto	Ca. 15.00 Trajans marked	Ostia på egen hånd	15.00/15.30 Rundvisning i Insula dell'Ara Coeli Dansk guide	14.00 Sporvogn til Ponte Milvio Slentretur til antikken genfortolket: Stadio dei Marmi, Mussolinis obelisk, mosaikkerne m.m.	Eftermiddag og aften fri	14.00/14.30 Rundvisning i Domus Aurea	14.45 Afgang fra Rom 17.20 Ankomst til Kastrup
Aften							
20.00 Middag Fiaschetta Beltramme	18.20 og 20.00 Lys- og lydshow på Cæsars Forum og Augustus Forum (tilvalg)	20.00 Middag Hostria Costanza	Spisning og koncert i Parco Musica; John Eliot Gardiner dirigerer Berlioz (tilvalg)			20.30 Afslutnings middag Hosteria Der Belli	

PRAKTISK INFORMATION

Pris: 10.900,-kr pr. person i delt dobbeltværelse. Tillæg for enkeltværelse: 1.450,-kr.

Der skal betales et depositum på 4.000 kr. Betalingsfristen for depositum er endnu ikke fastlagt, men bliver sikkert før 1. december 2018. Depositum indsættes på SPQR rejsekonto i Jyske Bank 7854 kontonr. 000 14 51 239. Husk at anføre navn/navne. Betalingsfristen for restbeløbet er heller ikke fastsat, men bliver sandsynligvis i medio januar 2019 på samme konto.

Prinsen inkluderer fly, transfer, hotel med morgenmad (7 overnatninger), hotelskat, 6 måltider, entrées og lokal transport med bus og taxi.

Syge- og rejseforsikring og drikkepenge er **ikke** inkluderet i prisen.

Turen arrangeres i samarbejde med FDM TRAVEL, der er med i Pakkerejse Garantiordningen. Der gøres opmærksom på, at programmet er foreløbigt, hvorfor ændringer kan forekomme.

Tilmelding og yderligere oplysninger: Romselskabet S.P.Q.R. mogensbang@vesterdalen.dk eller tlf. 22 30 64 60

Rejseledere er de to bestyrelsesmedlemmer i Romselskabet: Paul Anker Lund og Susanne Trudsø, som kan kontaktes på paulankerlund@gmail.com og susanne.trudsoe@live.dk.